

גיטין פב

עניין: גט מאהבה

שו"ת מהר"ם לובלין ס"י קכג

כך אני אומר שלפעמים יש שגאה בין בני אדם בלא טעם וגני גמ' אמרם הסורס ופגאם ומשמע שאפי' מחמת שגאה נעורר בלבו לבד יכול לגרש (אפילו) לזם מלרין בגמרא דלא יוכל לשלחם וגומר אבל בלא קרא משמע אפי' הכי היה לרין להחזירם. אבל בשאלו רואין ומרגישים שיש לו על אשמו אהבה גמורה ובה לגרש אותם מחמת אהבה גמורה שיש לו פליס כגון כדי להצילם ממוקד ויצר ככדון דידן במעשה הגם הי"ל שבה להצילה שלא חיזקק ליבוס שירא שמה ילער אותה בחליטם והלטרך ללכה אחריו למרחקים וכהאי גוונא שמה הגם אינו כורה צניכס. ובאמת צימי מורפי עמדהי זמן רב בחימה זו ובכל פעם ששמעתי מקרובי האשק שאלמרו להסתיר לו צניס וסיס לו אחים ושמעתי מקרובי האשק שאלמרו להסתיר ממנו גמ כדי להציל האשק מתיקה כיסם הייתי משחוחם ומתמיים בלבי מסיכן למדו רבוהינו קדמונינו לומר כן שהרי זה ידוע שזס אוכב את האשק שמה הגם אינו כורה צניכס ואיני פוערס אפי' מיבוס. וכמה פעמים נשאתי ונחתי עם רבוהי ומצריי מענין כזה ולא סקינו לי דבר שהיה מתיישב בו לבי. (ח' על קושית הג"ל מהא דמס' יבמות מסני' אם זו דרס ר"א בן מתיס אשה גרושה מאישה ולא פליס ס"י) עד שקראתי במסכת יבמות ולמדתי במשנס בפרק האשק דכס ומלאחי שס במשנס וגמרא שנתיישבה כס דעתי וז"ל המשנס. את זו דרס רבי אליעזר בן מתיס אשה גרושה מאישה ולא פליס שאינו איסוס

יסודס סיס שמלא שפאי' ריה הגם פוסל בכהונס. ואני מלאחי שסל כרחק מיירי זס כפסוק במגרט אשחו מאהבה והוא כדי להצילס ממוקד אחריו מוחו כגון להצילס מתיקה כיסם וכס"ג דחי במגרט מחמת שלא מלאחס חן בעיניו ואין כוונתו להחזירם לעולם אם כן כז"ל אמר לס כן חסיס זחס האשק עגונס לעולם שסרי יוכל לגרשס בעל כרחס. וחליטס תורחינו הקדושה שכל דרכיה דרכי נועם להסיר לאדם שסונס את אשחו ומגרשס ממנו שססח נפרדח ממנו כל ימיו שיכול לגרשס ולומר לס אי את מוחרת ללך אדם שחס כן חסעגן היס כל ימיו שסרי כיון שכוס מגרט אותס מחוץ שגאה ודאי אין דעחו לחזור ולישא אותס כל ימיו. ואיני אם כן נעימותיס של חורה. אלא ודאי מיירי במגרט חוסס מחוץ אהבה כגון שלא תהא וקוקס ליכס ודעחו אם יעמוד מחוליו שיחזור וישלח וליס אחר לא יתגלה. לכך אינו מחזירם לעלמח מפני שכוס מחזק אותס לעלמו. ומלאמיים זס לזס שיחזור וישלח זס את זס ומיירי בלא תנאי דחי בחיילי שפליס. ועל כרחק סרין כן כוח דכחס הסורס ממרת לו שיכול למר לס כרי את מגרשח ממני וחי את מוחרת ללך אדם לכך קראוהו בגמרא ריה הגם דחי במגרט מחמת שלא מלאחס חן בעיניו כרי מצינו במשנס שלימס ריש פרק בתרא דגיטין פליגי כס כמייס ורבי אליעזר בלס אמר לס כרי את מגרשח ממני ותהא מוחרת ללך אדם חוץ מפלוגי שססיס אכורס לו סר' אליעזר סבירא ליס שכוס גמ וחכמיים לומריו שזינו גמ וסביחו סכור בל"ע סומן קל"ז ושסס בלכס כמכמיים ומשמע שחס אמר לס אי את מוחרת ללך אדם אפי' ר' אליעזר מודה דאינו גמ ואס כן למס אמריין כחל כסחס שכוס גמ משמע לבולי עלמח אלא ודאי כחס מיירי כמגרטתו מוחרך שגאס ומשנס הסורס קלס חסעגן לכך כולי עלמח מודו שאינו גמ. והכס מיירי כשמגרטס מאהבה להצילס משוס חק ואינו מגרשס אלא ממנו לבד שלא יקרא לס כוח עוד איסוס ואחיו לא יקרא לס עוד יכנס חס ימות ומלאמיים זס לזס שפשיעמוד יחזרו וישלח זס את זס ואין כוונתו לברוח כריחס גמורס שססח נפרדח ממנו לגמרי ושמעח הוא דככל גמ בלכין אחר מחשבת סעגרט. דכשמגרט מחמת שלא מלאחס חן בעיניו כרי כוונתו כוח לכריחס גמורס לכך לרין אליכס דמכמיים שלא יסייר כס שוס אדם ואפי' חן מלאחס אינו גמ שאינו כריחס גמורס אפי' חן מלאחס שגאס חסח חסעגן. אבל כחל דמחשבת סעגרט אינו לכריחס גמורס אלא להצילס מתיקה כיסם וככריחס כוחס סיוס רפס מלאחס ולימס חוסס שאין כס משנס שיגון לכך יוכל לסייר כס אפי' כל אדם. ועוד אני אומר שמעשס זס לא רמס הסורס גמ כזס כפרשח גירושין דסיינו כפרשח וסיס אס לא חמלא חן בעיניו וגו' דחי גמ. וכן חכמינו ז"ל לא דברו מגמ כזס בכל מסכת גיטין סייוו משוס דכפרשח גירושין וגס בכל מסכת גיטין לא דברו אלא כגמ שיכול לסחקיים כס וילאחס מביחו והיחס לליס אחר אבל כגמ זס שפסוק וילאחס מביחו יוכל להסחקיים אבל וסיחס לליס אחר לא יוכל להסחקיים דמי יחזירס סכרי אין לס בעל שכלס אפילו אס יחן לס כוח בעלמו גמ פעס כסיס כרי סכוכ כומר ונתן כידס וילאחס מביחו וגו' וזו היס ככר ילאחס מביחו כגמ כרלשון כסחן לס ויכלסל ססיח נפרדח ממנו וסרי כוח אינו איסוס וככר דרס ר' אליעזר בן מתיס סכוכ במשנס ולא פליס שאינו איסוס חס ככלל דכרי ובל"ע שאין זס כוונתו ר' אליעזר בן מתיס וגס ר' יסודס קרא חספס סייוו משוס דר"ל שאין זס לרין קרא דס"ל מילת' דכז"ט כוח וקרא למס לי דהאיך יגרס אדם אשק שאינו אשחו. וכן אני אומר כחל כפשיטוח לכך לא רמזס סורס פסוק זס כפרשח גירושין שסיח וסיס אס לא חמלא חן משוס שחי אפשר להסחקיים וסיחס לליס אחר כפאי' כוח אינו יוכל להחזירם כוכ אפי' כגמ שני. ואי"כ אינו לחחס ז חסנס להסגל לבעל אלא אי"כ יחזור כוח וישלח אותס:

רבי ירוחם פערלא על הרס"ג עשה עג

אמנם יש לתמוה עובד לכאורה לשיטה זו מדאמרינן בהס (ר"פ המגרט) מ"ט דר"א וכו' רבי יוחנן אמר טעמח דר"א מהכח ואשח גרושה מאישה לא יקחו אפי' לא נהגרשה אלא מאישה נפסלה מן הכהונה אלמח הוי גיטא. ורבנן איסור כהונה שאני עיי"ש. ופירש"י וכן פ"י בתוס' רי"ד שס דשאני כהנים שריבה בהן הכתוב מלוח יחירות עיי"ש. והשפח לדברי מהרמ"י ז"ל כיני יניף ר"א מהסס לענין גירושין משגאח כיון דהסס בנירושין מאהבה מיירי. ובנירושין מאהבה הוא דהכשירה חורה גירושין כאלו. דהו"ל ככלל דרכי נועם. משא"כ לגירושין משגאח דמיירי כהו ר"א דאין זס מורכי נועם הילכך איס לן למימר דשור מעכב בהן ולאו גיטא הוא. ומאי ענין זס ליה. ואפי' רבנן לא קאמרי דלא ילפינן מהסס אלא אדם אחר מן הכלל. ולפ"ז נראה דגירושין מאהבה קרי איסור כהונה. משוס דמילתח פסיקחח היא דגנירושין כאלו עכ"פ יש כו איסור כהונה כגמ זס. אש"ג דלפעמים איס ד' נמי הפקעת זיקת היבס. וגס לפעמים מחיר אוהס גמ לעלמח כגון שמחרתק ללכת בדרך רחוקה ומחזירח שמה לא יוכל לחזור לביחו ותחעגן עולמח. וכע"כ מחירה כגמ זס גס לעלמח אס לא ישוב. ואס כטוח כס שמתחין לו אינו מחנה שוס תנאי כגמו ומגרשה לחלושין. כדי להסיר כל ספק בגירושיה. ועכ"פ אי אפשר לגירושין כאלו בלא איסור כהונה מיהת. ולכן קרי לה איסור כהונה. ולא אחי אלא לאפיקי היחר לעלמח. דגנירושין כאלו מסתמח ליכח היחר לעלמח כדכתיבנא. אבל בגירושין משגאח מסתמח איכח נמי היחר לעלמח. והיינו דקאמרינן אליכח רבנן איסור כהונה שאני. כלומר שאין ללמוד מהסס להכשיר שור בגירושין משגאח. דשאני גירושין דהך קרא דמסתמח אינו כח להחזירם לעלמח כלל. ורק מחבנתו אותס הוא מגרשח ודעחו להחזירם עוד.

